

Avmytologisering og døping av alternativ medisin

Vi har samtalt med instituttleder for Institutt for sjelesorg, Modum Bad, Arne Tord Sveinall om 1. Kor. 8 der Paulus skriver til menigheten i Korint om hvordan de kan bruke kjøtt som har vært ofret til avgudene. Kan dette være en parallell til våre dagers bruk av alternativ medisin? Vi gjengir vers 1 – 12 fra 1. Korinterbrev kp. 8

"Når det gjelder kjøtt som har vært ofret til avgudene, er det nok slik at vi alle har kunnskap. Men kunnskap gjør hovmodig; det er kjærligheten som bygger opp. ² Om noen mener å ha forstått noe, da har han ennå ikke forstått det slik han burde. ³ Men den som elsker Gud, er kjent av ham. ⁴ Når det gjelder det å spise slike avgudsoffer, vet vi at det ikke finnes noen avgud i verden og ingen Gud uten én. ⁵ Det finnes nok såkalte guder i himmelen eller på jorden, ja, det er mange guder og mange herrer. ⁶ Men for oss er det én Gud, vår Far. Alt er fra ham, og til ham er vi skapt. Og det er én Herre, Jesus Kristus. Alt er til ved ham, og ved ham lever vi. ⁷ Men ikke alle har denne kunnskapen. Noen spiser fortsatt dette kjøttet som avgudsoffer fordi de pleide å dyrke avguder. Så blir deres samvittighet skitnet til, fordi den er svak. ⁸ Men mat fører oss ikke nærmere Gud. Vi oppnår ikke noe om vi spiser, og vi taper ikke noe om vi lar være. ⁹ Men pass

på at friheten deres ikke fører de svake til fall! ¹⁰ Om noen ser at du som har denne kunnskapen, ligger til bords i et avgudshus, vil ikke da samvittigheten hans, svak som den er, liksom bli oppbygd slik at han spiser offerkjøtt? ¹¹ Da går den svake fortapt som følge av din kunnskap, den bror som Kristus døde for. ¹² Når dere synder mot deres søsken på denne måten og sårer deres svake samvittighet, synder dere mot Kristus selv. ¹³ Dersom mat fører min bror til fall, vil jeg aldri i evighet spise kjøtt! For jeg vil ikke føre min bror til fall."

Samtalen vår dreide seg rundt disse tre spørsmålene:

- Hvordan kan kjøp og spising av offerkjøtte være en parallell til alternativ behandling?
- I v. 4 står det at det ikke er noen avguder i denne verden, bare en Gud. Hvordan kan vi forstå dette i forhold til åndsmakter?
- Paulus var opptatt av at vi som kristne har frihet, men at vi også skal ta vare på en god samvittighet. Hvordan

kan dette rettlede oss i forhold til bruk av alternativ medisin?

Kp 8 og 10 i 1. Kor er en god illustrasjon på hvordan komme overens med utfordringene fra alternative behandlere på skaperteologisk nivå samt hvordan vi også kan forhold oss til andre tema i livet. I Korint var det en koloni med kristne som var relativt fattige. Det var derfor interessant for dem å få tak i billig kjøtt, som de kunne få kjøpe på torget. Kjøttet var billig fordi det hadde ligget på gudenes altre i de ulike templene i byen, templer for antikkens guddommer og ulike mysteriereligioner. Spørsmålet som var kommet opp i menigheten var: Kan vi spise dette kjøttet? Det var rimelig å tenke at dette kjøttet kunne være infisert av de maktene, hvis alter det har ligget på. I møte med disse spørsmålene argumenterer Paulus skaperteologisk og sier: Dere er fri til alt. Men så legger han til en pedagogisk refleksjon: Men dersom din frihet fører til din brors fall, så kutt ut.

Avmytologisering og døping
Paulus sier at det bare er en som

kan skaperen, og det er GUD. Kjøttet er skapt av Gud, det er skapt til menneske-hetens beste. Hva så andre mennesker, tilhengere av andre religioner gjør med kjøttet får være deres sak, for kjøttet er Guds skaperverk. Denne tankegangen

De fire behandlingsrommene:

Rom 1: Hun kommer til akupunktøren, men det er ingenting som viser at behandleren har et annet livssyn enn hun. Han behandler henne med nåler. Hun vet at han har et annet livssyn enn henne, men det kommer ikke til uttrykk. Det er som med offerkjøttet, dersom det er god kvalitet i behandling, så er det Guds behandling.

Rom 2: En kvinner kommer inn til behandling. I det hun stiger inn i behandlingsrommet ser hun en Buddha figur, kjenner lukten av røkelse og hører New age musikk. Akupunktøren behandler henne med sine nåler, men hun kjenner at det er noe i atmosfæren som er fremmed for henne. Her kan vi trekke Paulus' pedagogiske reservasjoner inn og si at det prinsipielt er greit med slik behandling, men hvis det blir vanskelig for denne kvinnen å gå til denne behandleren, så bør hun stoppe.

Rom 3: I dette behandlingsrommet er også Buddha figuren, røkelse og New age musikk. I tillegg bringer behandleren livssynet på banen. Noen behandlere vil si at du først kan komme til rette med sykdommen dersom du bruker ditt eget guddommelige potensial. Fra et teologisk synspunkt kan vi si at slike behandlere må vi holde oss vekke fra. Behandleren respekterer ikke andres livssyn. Det kan også stilles spørsmålsteget ved hvor psykisk integrert behandleren er som ikke er i stand til å behandle denne kvinnen med respekt.

Rom 4: Her møter kvinnen i tillegg til Buddha figuren, røkelsen og musikken en behandler som forventer at hun også skal ta del i ritualer for å bli frisk. Det blir tydelig at vi behandleren forholder seg til makter og myndigheter i tilværelsen. Slik behandling må man klart si nei til som kristen.

lar seg overføre til spørsmål om alternativ medisin. Dersom det gjennom forskning viser seg at ulike metoder er virksomme, så tenker jeg er dette Guds eiendom, for det er bare Gud som kan skape. Hva så andre måtte legge av ideologi i de ulike alternative behandlings-formene får være

deres egen sak. I denne måten å tenke på bruker jeg avmytologisering og dåp.

Å avmytologisere er å ta det ut fra den religiøse konteksten det er født inn i. Om vi tar akupunktur som eksempel så er den født av kinesisk taoisme, som gir en mytologisk forklaring på hvordan akupunktoren virker. Ved å avmytologisere akupunktoren tar vi det ut av den tankemessig sammenhengen det står i, og ved å døpe den gir vi det tilbake til Gud. Det er viktig at avmytologisering og døping ikke sier noe om kvaliteten i seg selv. Derfor sier jeg at vi må ha en forskningsmessig undersøkelse som kan si noe om kvaliteten på behandlingen som blir gitt.

Dette har en klar parallell til kjøttet i Korint. Ikke alt kjøttet som ble solgt hadde like god kvalitet, så det måtte en kvalitetsmessig vurdering til før en kjøpte kjøttet.

Dersom vi ikke skulle tenke slik, ville verden blitt farlig, farligere enn den er. Da måtte vi for eksempel sjekke ut livssynet til tannlegen før vi kunne bestille en time. Det gjør vi ikke, men vi er opptatt av kvaliteten på det arbeidet tannlegen utfører. Når det gjelder alternativ medisin står vi overfor utfordringen at ingenting som kommer fra Østen er religiøst nøytralt. Metoder som har oppstått i Vesten, som homøopati, kan forklares uten religiøst innhold. Uansett står vi overfor en stor utfordring når det gjelder å vurdere helseeffekten av de ulike behandlingsmetodene. Mange behandlere har korte utdanninger, noen bare weekendkurs som blir tilbudt til hvem som helst. Slike utdanninger tar ikke på alvor det vanskelige i behandlingen av syke mennesker og det tar ikke på alvor det uheldelige. Behandlingen blir mislykket når den ikke virker, både for mottaker og for giver.

Den utfordrende holismen

I utgangspunktet er holisme bra. Jeg skjeller mellom begrepene holisme og helhetstenkning. Holisme har en tendens til å trekke helhetsperspektivet utover alle sine grenser; at alt henger sammen med alt, inkludert universet og naturen. Da blir holisme det samme som monisme der alt er en enheten. Problem med å si at mennesket er energi er at vi da er over i et livssyn. Alt er ett, Gud er alt og jeg er gud. Da blir monismen til panteisme. Dette er forskjellig fra å si at mennesket kan ha uoppdagede energier, som en kan forstå og forklare. Mennesket kan ha iboende energier som enda

ikke er oppdaget, det må vi være åpne for. Oppgjennom historien har vi oppdaget energier som røntgen og elektrisitet. Om det skulle være slik at det i kroppen er paralleltgående energisystemer er det uproblematisk så lenge en forholder seg til dette som Gudskapt.

Et holistisk syn på mennesket må være beredt til å trekke livssynet med i behandlingen. Hvordan dette blir gjort er her helt avgjørende. Mange kan fortelle at det i behandling eller på kurs blir trekt inn livssyn. Det problematiske er imidlertid at det kristne livssynet ikke blir akseptert. Det er ofte vanskelig å bringe inn kristen tro i systemet. Et eksempel er pedagogisk kinesologi som ser ut til å ha god effekt på dysleksi. Flere har opplevd at livssyn blir trekt inn i utdanningen, men at den kristne tro ikke er velkommen.

Det kan være en hjelp å skjelne mellom det som er uforklarlige og det okkulte.

Okkult – avhengig av hvordan behandlingen blir utøvd, se figuren med de fire behandlingsrommene. Jeg tenker på samme måten som skolemedisinen. Dersom en psykiater ikke tar troen på alvor,

men bare tenker freudiansk, så gjør skolemedisinen den samme forbrytelsen, nemlig ikke å ta menneskes trosvirkelighet på alvor.

Det er viktig at vi som kristne bruker de anvisningene vi har fått i Bibelen. Jakob gir henvisninger om salving av syke og om forbønnstjeneste.

Dette er ikke i konkurranse til medisinsk behandling, det går sammen med annen behandling. Dette må bare ikke knyttes til løfter som det ikke er dekning på. Gud er ingen magiker. Det er viktig at vi kan be "Skje din vilje" når vi ber for og med syke. Kristne salveduker er heller ingen amulett som virker uavhengig av den andres tro. Det er ikke magi vi utfører.

Livssyn formidles ved tro

Den Bibelsk forståelse av livet er at det hele er en kamp mellom det onde og det gode. Vi trenger ikke gå til alternativ medisin for å finne denne kampen, det gjennomsyrer alt. Men livssyn lar seg ikke overføre ved nåler eller magi. Livssyn formidles ved tro. Noen kan ha en magisk forståelse

av tro som ligner på trolldom, at åndskrefter blir overført via ting. Som kristne er vi beskyttet mot åndsmakter. Vi må åpne opp og gi oss hen til det for at de skal ta bolig i oss. Nattverden påvirker oss ikke uavhengig av hva vi tror på, og salveduker hopper ikke på oss. Vi må åpne oss, hengi oss for at det skal virke gjennom oss.

Det er viktig at vi som kristne bruker de anvisningene vi har fått i Bibelen. Jakob gir henvisninger om salving av syke og om forbønnstjeneste. Dette er ikke i konkurranse til medisinsk behandling, det går sammen med annen behandling. Dette må bare ikke knyttes til løfter som det ikke er dekning på. Gud er ingen magiker. Det er viktig at vi kan be "Skje din vilje" når vi ber for og med syke. Kristne salveduker er heller ingen amulett som virker uavhengig av den andres tro. Det er ikke magi vi utfører. Magi er at en gjenstand som har gått gjennom en rituell handling

virker i seg selv, uavhengig av den som tror. Den kristne bruker bønner, og vi kan be om at mennesker kan bli friske, men svaret er opp til Gud. En magisk tankegang er at når vi bare ber med de rette ordene og med den rette innstilling og intensitet, så må bare bønner bli oppfylt.

Tove Giske

Ønsker du nye krefter, visdom, glede i hjerte og øyne som stråler?

Da kan du undersøke Salme 19